

Naalakkersuisuts Uddannelsesplan 2024

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

2024

Uddannelsesplan 2024

Indhold

Forord.....	4
Indledning	5
Uddannelsesplanen 2024.....	6
Statistisk overblik over uddannelsesområdet.....	6
Status i uddannelsessektoren (i tal).....	8
Initiativer i uddannelsessektoren kendetegnende for 2024.....	8
I. Udviklingsinitiver afledt af Naalakkersuisuts nye Uddannelsesstrategi og Holdbarheds og Vækst Plan 2.....	9
Hovedspor 1: Folkeskolen, de første vigtige trin på uddannelsestrappen	9
Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger relateret til hovedspor 1 "Folkeskolen":	10
Hovedspor 2: Overgangen til ungdomsuddannelserne	11
Derudover er der iværksat specifikke initiativer og planer, som påbegyndes i 2024:	11
Hovedspor 3: Studenter, som ikke kommer videre i uddannelsessystemet	11
Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 initiere følgende handlinger relateret til hovedspor 3:.....	12
Hovedspor 4: Omskoling og opkvalificering af arbejdsstyrken.....	12
Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 initiere følgende handlinger relateret til hovedspor 4:.....	12
Hovedspor 5: Tværgående initiativer af strukturel karakter	12
5.1 Børn og unge med særlige behov	12
5.1. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger	13
5.2. Sprog	14
5.2. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:	14
5.3. Strategisk brug af fjernundervisning og digitalisering	14
5.3. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:	14
5.4. Organisering af ansvars- og funktionsområder	15
5.4. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger	15
5.5. Data-udvikling i forhold til planlægning, drift og effektmåling.....	15
5.5. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger	15
5.6. Udbredelse af en evalueringskultur som går på tværs af uddannelsessøjlerne.....	15
5.6. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger	16
5.7. Sammenhæng mellem økonomi og aktivitet	16
5.7. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger	16
Holdbarheds- og vækst plan 2	17
II. Udviklingsinitiver afledt af Finansloven 2024 og af Naalakkersuisuts andre strategiske beslutninger/dokumenter.....	17

Eableringen af Grønlands Uddannelsesråd	17
Handicapområdet	19
Strukturelle ændringer på EUD-området.....	19
Nye uddannelsesmuligheder	20
Skærpet fokus på kvalitetssikring	21
Internationalt	21

Forord

Gennem århundreder har vores kultur været vogtere af vigtige indsigter og forståelser af verden omkring os. Uddannelse bør være en bro, der forbinder visdom fra vores forfædre med nutidens udfordringer og morgendagens muligheder.

Uddannelse er en kilde til læring, udvikling, oplysning, innovation og kritisk tænkning. Det er gennem uddannelse, at vi åbner døre til ny viden og muligheder samt forbinder fortidens erfaringer og fremtidige udfordringer. Uanset alder, baggrund eller livsstadie er uddannelse nøglen til personlig vækst, samfundsmæssig udvikling og bæredygtig forandring.

Denne plan beskriver, hvorledes der i 2024 vil der blive arbejdet med at styrke hele uddannelsessektoren - med særlig fokus på folkeskolen, overgangen til ungdomsuddannelser, ungemålgruppen og tværgående initiativer.

God læselyst!

Aqqaluaq B. Egede

Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Indledning

Naalakkersuisut præsenterer hermed Uddannelsesplanen for 2024 som en nøglekomponent i implementeringen af Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi, der netop er trådt i kraft. Uddannelsesplanen skal således ses som en naturlig forlængelse af strategien, idet den operationaliserer og konkretiserer de strategiske retningslinjer, der er fastsat.

Året 2024 er særligt præget af lanceringen af en ny Uddannelsesstrategi, der erstatter den eksisterende fra 2015. Den nye strategi formulerer opdaterede visioner for uddannelsesområdet indtil 2030 og afspejler de politiske prioriteringer i perioden. Uddannelsesstrategien med den tilhørende årlige nationale uddannelsesplan er endvidere grundlaget for Naalakkersuisuts samarbejde med EU inden for uddannelsesområdet, hvilket blev formaliseret gennem en aftale, der løber fra 2021 til 2027.

Uddannelsesplanen for 2024 identificerer og prioriterer konkrete handlinger og initiativer, der omsætter strategien til praktisk handling i løbet af året. Alle nye initiativer og vedvarende tiltag spiller en afgørende rolle i at øge gennemførelsesgraden af erhvervskompetencegivende uddannelser. Dette er af kritisk betydning for samfundets bæredygtighed og styrker samtidig Grønlands position i det internationale uddannelseslandskab. Naalakkersuisut ser frem til et frugtbart samarbejde for at skabe positive forandringer og fremme uddannelsessektoren i 2024.

Uddannelsesplanen 2024

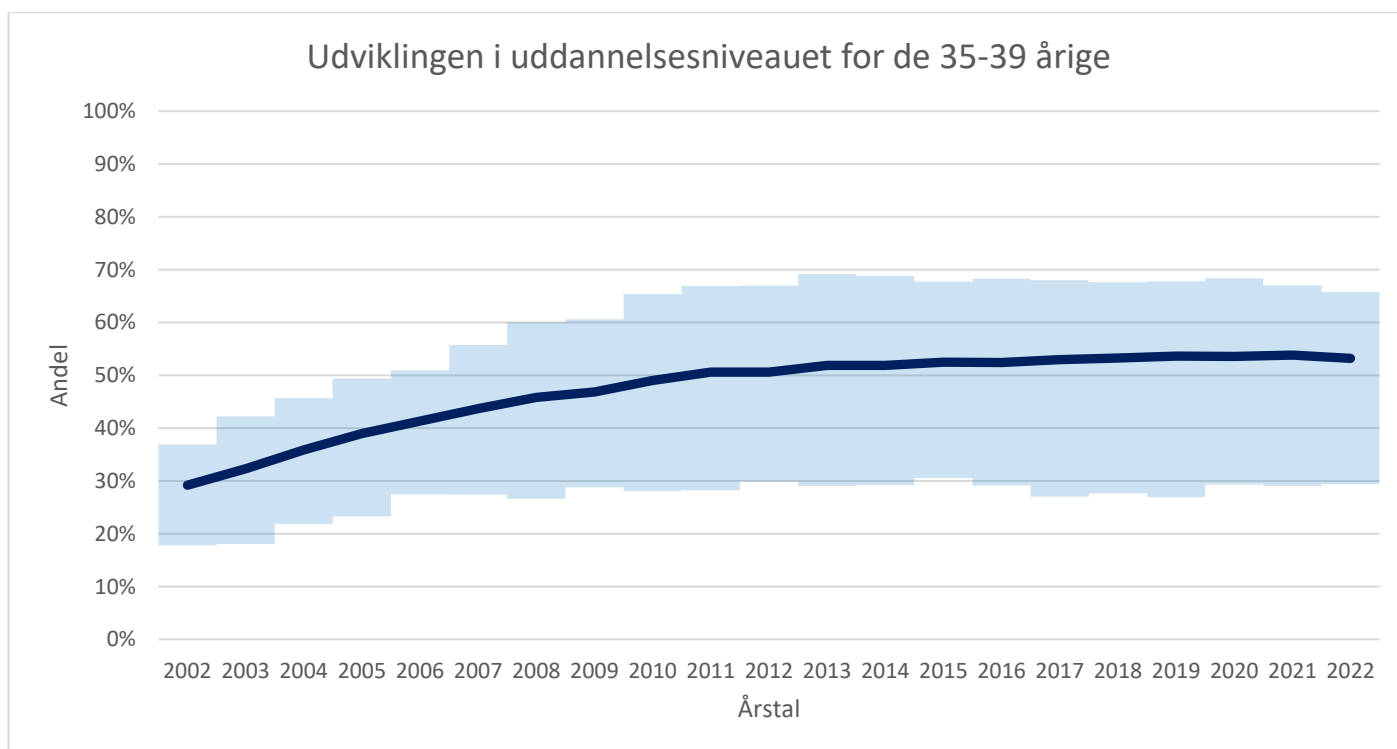
Uddannelsessektoren er et komplekst netværk, der involverer forskellige interessenter fra samfundet, der arbejder aktivt i Grønlands uddannelsessystem, både i deres personlige og professionelle kapacitet. Disse interessenter spiller en central rolle i den løbende udvikling af uddannelsessektoren og bidrager til at realisere Naalakkersuisuts overordnede visioner.

Denne uddannelsesplan for 2024 giver en kort oversigt over de initiativer og prioriterede områder, der går ud over den daglige drift. Uddannelsesplanen for 2024 skal ses som et dokument, der konkretiserer hvorledes målene for Uddannelsesstrategien udmøntes ved at fastlægger de primære indsatsområder for året 2024. Sammen danner de to dokumenter rammen for den strategiske retning og udvikling af uddannelsessektoren.

Statistisk overblik over uddannelsesområdet

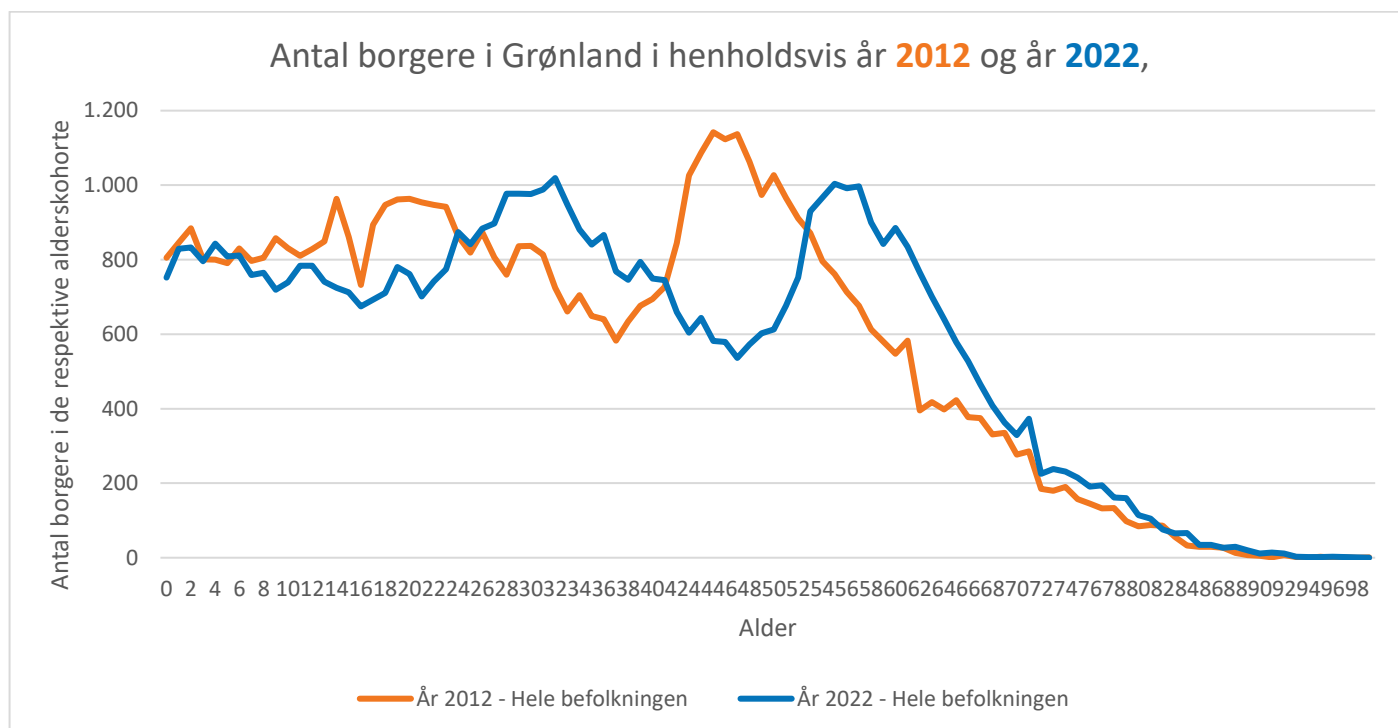
Der har i mange år været strategisk fokus på, at langt størstedelen af dem, der afslutter folkeskolen, skal opnå en erhvervskompetencegivende uddannelse, inden de fylder 35 år. Udviklingen i uddannelsesniveaueet stiger kun svagt i den nyeste tid. Aktuelt har 53,2% en erhvervskompetencegivende uddannelse. Den nye målsætning formuleret i uddannelsesstrategien er: i år 2030 skal mindst 57% af de borgere, som har tilknytning til det grønlandske uddannelsessystem, have fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse – målt ud fra aldersgruppen 35-39 år.

Der er store geografiske og kønslige forskelle på uddannelsesniveaueet i Grønland. I nogle kommuner har mindre end 25% af mænd en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens lige over 70% kvinder i en anden kommune har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Graf 1: Kilde: Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirkes egen graf baseret på tal fra Grønlands Statistik - https://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland__UD__UD40__UD4020/UDXISCPROF.px Blå felter viser den variation, som gør sig gældende mellem kommunerne (opdelt efter køn).

Ændringer i demografien vil påvirke uddannelsessystemet de kommende år – fx vil mange borgere gå på pension, og der bliver færre borgere i den uddannelsesaktive alder, og derfor færre nyuddannede lokale til at "løfte" på arbejdsmarkedet, ligesom behovene som uddannelsessektoren skal imødekomme på arbejdsmarkedet vil undergå forandringer i takt med den demografiske udvikling, den teknologiske og erhvervsmæssige udvikling. Denne udviklingstendens kan ses i grafen nedenfor:

Graf 2: Kilde: Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirkes egen graf baseret på tal fra Grønlands Statistik - https://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland__BE__BE01__BE0125/BEXST9.px/

Generelt ser Grønland udfordringer i udviklingen i uddannelsessektoren, og visse problemer har eksisteret i årevis. Områder, der ligner Grønland, især når det kommer til infrastruktur, oplever mange af de samme udfordringer, der karakteriserer det grønlandske uddannelsessystem – fx høje frafaldsrater og udfladning af udviklingen inden for det samlede uddannelsesniveau i befolkningen. Yderligere viser forskning, at oprindelige folk (First Nation, Métis og Inuit) ikke alle har en direkte vej til at gennemføre gymnasiet.¹ Nogle forlader skolen midlertidigt for senere at vende tilbage og gennemføre gymnasiet eller et andet forløb. Dette antyder, at der er behov for at tænke bredere og inkludere flere elementer i løsningsmodellerne for udfordringerne i uddannelsessektoren – såsom infrastruktur, kulturelle ændringer og sociale forhold, og meget mere. Det kan dog i denne sammenhæng ses, at der er en tendens, hvor de grønlandske studerende, søger imod de akademiske fag, hvor der er en lille stigning ved optag på GUX og videregående uddannelser. Det er dog på nuværende tidspunkt uvist, om denne tendens blot skyldes statistiske usikkerheder. Dog kan man se, at der over en længere periode, har været en stor stigning i antallet af gennemførte forløb på de videregående uddannelser. Siden 2006 er antallet steget med 99% – i praksis altså en fordobling.

¹ Landry, Simon; Racine, Audrey; Kumar, Mohan B. (2023): "Childhood factors associated with the completion of a high school diploma or equivalency certificate or higher among First Nations children living off reserve, Métis and Inuit children."

Status i uddannelsessektoren (i tal)

I førskolesektoren i Grønland er der betydelige forskelle i andelen af børn, der deltager i daginstitutioner, især mellem byer (ca. 75%) og bygder (ca. 50%). Statistikker fra 2022 viser en op til 58 procentpoint variation, opdelt efter kommune og bostedstype. Både i byer og bygder er den pædagogisk uddannede personaleandel lav, omkring 50% i byer og under 20% i bygder, med markante forskelle mellem kommuner.

I folkeskolen rapporteres det, at omkring 84% af underviserne på landsplan har en læreruddannelse i 2022, men der er betydelige variationer mellem byer og bygder. I byerne er ca. 90% af underviserne uddannede, mens det i bygderne kun er omkring 52%. Der har været en svagt stigende tendens i andelen af læreruddannede fra 2017 til 2020, men seneste indikationer antyder, at denne positive udvikling kan være stoppet. Hvor der især i bygderne har været et mindre fald på 4 procentpoint af andelen af læreruddannede

Omkring 44% af folkeskoleafgangseleverne i 2022 går direkte videre i uddannelse efter folkeskolen, med en svag positiv udvikling fra 2010 til 2016². Dog har udviklingen været mindre entydig efter 2016, og der er betydelige kommunale forskelle og kønsforskelle i studieaktivitet. På baggrund af faldende niveauer i folkeskolen forventes det, at studieaktiviteten vil falde i de kommende år, især for drenge.

Når det kommer til unge uden uddannelse, står 57% af de 16-18-årige i 2022 uden for uddannelsessystemet (det bemærkes at Majoriaq-forløb ikke medregnes som uddannelsesforløb i denne opgørelse).

I gymnasial uddannelse er omkring 36% af de 18-årige aktive, mens ca. 5% vælger erhvervsuddannelser i 2022. En tendens fra 2017 til 2021 viser en stabil andel af unge, der starter på erhvervsuddannelse, mens der er en stigning i dem, der vælger en gymnasial uddannelse. I 202 gennemførte 374 et erhvervsuddannelsesforløb, hvor ca. 44% fuldfører inden for normeret studietid og ca. 50% inden for 5 år. Fra 2018 er der registreret en positiv udvikling i gennemførelsesprocenten. Erhvervsuddannelserne er præget af praktikophold, og der er i 2022 ca. 770 lærlingepladser, primært placeret i de fem kommunale "hovedbosteder".

Ved de videregående uddannelser er der i 2022 ca. 1.200 studerende aktive, med en overrepræsentation af kvinder (72%).

Initiativer i uddannelsessektoren kendetegnende for 2024

For Naalakkersuisut giver uddannelse værdi til den enkelte og samfundet som helhed. Det er helt afgørende for Grønlands fremtid, at flere får en uddannelse, og at arbejdsmarkedets behov imødekommes. Dette øger den enkeltes kompetencer og muligheder, og samfundet sikrer sig højere produktivitet og derved en sammenhængende økonomi. Naalakkersuisut har udgivet en ny uddannelsesstrategi med visionen om at sikre lige adgang til uddannelse og kompetenceudvikling og samtidig forbedre kvaliteten og effektiviteten i hele uddannelsessystemet. I forlængelse heraf er Naalakkersuisuts mission for uddannelse at skabe et inkluderende uddannelsessystem og et uddannelsessystem af høj kvalitet, der opfylder samfundets strukturelle behov, fremmer individuel velstand og velfærd samt reducerer ulighed

Udviklingen af uddannelsessektoren er en kompleks opgave, der kræver en koordineret og integreret tilgang. Mens Uddannelsesstrategien udgør en vigtig strategisk ramme for uddannelsessektoren, er det vigtigt at anerkende, at det ikke er det eneste strategiske dokument, der påvirker sektorens udvikling. Holdbarheds og Vækstplan 2 udgør en vigtig komponent og spiller en afgørende rolle i at

---

² Denne statistik inkluderer ikke elever, som ikke tager afgangseksamen og uden efterskoleelever

forme retningen for Grønlands uddannelseslandskab. De to strategiske dokumenter, supplerer hinanden - hvor Uddannelsesstrategien fokuserer på nøgleaspekter som kvalitet, inklusion og adgang til uddannelse, så har Holdbarheds og Vækstplan 2 en bredere økonomisk og samfundsmæssig vinkel og adresserer behovet for bæredygtig vækst og udvikling generelt. Sidstnævnte inkluderer bl.a. en målrettet indsats for at reducere andelen af unge, der ikke tager en uddannelse.

Sammen skaber de to dokumenter en sammenhængende strategisk ramme, der tager højde for både uddannelsessektorens specifikke behov og dets rolle i den overordnede samfundsmæssige udvikling. Den integrerede tilgang fremmer en mere effektiv udnyttelse af ressourcer og sikrer, at uddannelsessektoren er i stand til at understøtte Grønlands målsætninger på tværs af flere områder.

Hertil kan nævnes at der også er andre strategiske dokumenter, som fastsætter Naalakkersuisuts visioner og missioner på uddannelsesområdet – heriblandt førskolestrategien ([Den værdifulde barndom 2023-2030](#)), Arbejdsmarkedsredegørelse ([Arbejdsmarkedsredegørelse 2022](#)), [Redegørelse for Grønlands efterlevelse af FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap 2022](#), Rapport om Uddannelse og Beskæftigelse i Fiskerisektoren 2023 ([Beskæftigelse og uddannelse i Fiskerisektoren 2023](#)) og [Det Kønsoptdelte Arbejdsmarked - Strategiske Indsatsområde 2024-2027](#)

Således er samarbejdet mellem Uddannelsesstrategien, Holdbarheds og Vækstplan 2 og flere andre strategier afgørende for at skabe en sammenhængende og bæredygtig fremtid for Grønlands uddannelsessektor og samfund som helhed.

I 2024 vil en række strategiske initiativer spille en central rolle i uddannelsessektoren og bidrage til at opfylde Naalakkersuisuts visioner og missioner på uddannelsesområdet.

I. Udviklingsinitiativer afledt af Naalakkersuisuts nye Uddannelsesstrategi og Holdbarheds og Vækst Plan 2

Nedenstående kapitel er struktureret i overensstemmelse med den eksisterende uddannelsesstrategi, der omfatter fem hovedspor.

Hovedspor 1: Folkeskolen, de første vigtige trin på uddannelsestrappen

En positiv udvikling i folkeskolen vil medføre en positiv udvikling i alle øvrige dele af uddannelsessystemet, dette gælder såvel set fra elevens som fra samfundets perspektiv. Evalueringer og stakeholderanalyser viser, at der er mangeartede problemer i folkeskolen, og at der ikke findes én samlet løsning på dem alle. Der er således tale om komplekse problemstillinger, som også rækker ud over selv indretningen af folkeskolen. I uddannelsesstrategien identificeres 12 hovedudfordringer på folkeskoleområdet.

1. Udfordringer i forhold til at leve op til, at folkeskolen er for alle og har eleven i centrum
2. Udfordringer i forhold til kvalitet i ledelse og undervisning
3. Fjernundervisning
4. Udfordringer i at etablere et godt læringsmiljø i det daglige
5. Udfordringer i forhold til skolestrukturen og elevhjem
6. Udfordringer i forhold til samarbejdet mellem skolen og hjemmet
7. Udfordringer i forhold til uddannelses- og erhvervsvejledningen i folkeskolen
8. Udfordringer i forhold til organisering og ressourcer i folkeskolen
9. Administration

10. Tilsyn
11. Økonomiske ressourcer
12. Udfordringer i forhold til strukturovervågning (det vi ved vi ikke ved)

Naalakkersuisut har identificeret tre centrale mål for folkeskoleområdet, der kan understøtte en positiv udvikling. Målene er:

Mål 1) En større andel af eleverne tager den afsluttende prøve i folkeskolen med et resultat, som betyder, at de kan gå direkte videre på en ungdomsuddannelse

Mål 2) Alle elever modtager undervisning af god kvalitet

Mål 3) At få en større effekt af de samlede person- og økonomiske ressourcer, der anvendes på området og en klarere ansvarsfordeling

En række konkrete delmål og indikatorer er yderligere sat for at sikre implementering af hovedmålsætningerne. Se mere i uddannelsesstrategien 2024-2030.

Da opgaven med at forbedre folkeskolen er kompleks og involverer mange aktører, vil implementeringen af strategiens mål tage tid. Det kræver en styring baseret på faglig ekspertise og en helhedsorienteret tilgang med hensyn til tids- og ressourcprioritering.

Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger relateret til hovedspor 1 "Folkeskolen":

- Ny bekendtgørelse om ensartede indberetninger og brug af et fællesoffentligt administrationssystem (Tabulex).
- Uddannelsesstyrelsen opretter årshjul omfattende alle styrelsens tilsynsområder.
- Arbejdsgruppe bestående af relevante interessenter, som skal fremkomme med konkrete oplæg til mulige tilpasninger af organiseringen og ansvarsfordelingen, igangsat med deadline for arbejdet med udgangen af 2024.
- Identifikation af tiltag og initiativer på tværs af procesindikatorerne, som vil kræve lovændringer – og så vidt muligt konkretisering af disse behov.
- At der i et samarbejde mellem departementet og relevante aktører er udarbejdet og i 2024 godkendt en samlet plan for implementering af fjernundervisning i folkeskolen - med inddragelse af de erfaringer, der allerede er gjort på området.
- En plan for konkretisering af tilpasning på vejledningsområdet i forhold til såvel folkeskoleområdet som overgangsvejledningen (fra Majoriaq, jf. også hovedspor 2) - med inddragelse af de erfaringer, der allerede er gjort på området.

Derudover ønsker Naalakkersuisut at få gennemført en grundig ekstern evaluering af undervisningen i folkeskolen. Evalueringen skal have fokus på undervisningens planlægning og gennemførelse, elevernes udbytte heraf samt analyse af data om trivsel blandt eleverne og undervisere. I den forbindelse skal de eksisterende evalueringsformer, -metoder og -redskaber og tilhørende lovgivning genvurderes i forhold til uddannelsessystemets og samfundets nutidige og især fremtidige kvalifikationskrav.

Det er vigtigt at være opmærksom på at fællesoffentlige systemer, som ejes og anvendes af Naalakkersuisut, får procedurebeskrivelser og tværfagligt samarbejde på tværs af departementerne for at sikre en god service for borgerne.

Hovedspor 2: Overgangen til ungdomsuddannelserne

Når det overordnede mål på uddannelsesområdet om at øge befolkningens uddannelsesniveau skal virkeliggøres, er det af afgørende betydning, at flere unge vælger, gives mulighed for samt tilskyndes til at påbegynde en uddannelse efter afsluttet folkeskole. Samtidig er det væsentligt, at den fremtidige kapacitet på ungdomsuddannelsesområdet indrettes, så den nedbringer de generelle flaskehalse i forhold til at øge den samlede produktion på området og særligt prioriterer at imødegå samfundets mere strukturelle behov i centrale sektorer. I uddannelsesstrategien identificeres fem hovedudfordringer i overgangen til ungdomsuddannelserne:

- 1) Kollegier
- 2) Praktikpladser
- 3) Uddannelsesbygninger
- 4) Vejledning og praktikpladsformidling
- 5) Sammenhæng med andre områder

På baggrund af de ovenfor identificerede udfordringer har Naalakkersuisut to centrale mål for at understøtte en positiv udvikling i overgangen til ungdomsuddannelserne. Målene er:

Mål 1) En større andel af de unge skal starte på en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolen

Mål 2) Ingen forhindres i at påbegynde eller gennemføre uddannelse grundet manglende kollegie- eller praktikplads

Derudover er der iværksat specifikke initiativer og planer, som påbegyndes i 2024:

- Forberedelse og vedtagelse af et oplæg til etablering af grundforløb på de respektive brancheskoler for de 15- 17-årige.
- Opdatering af sektorplan for kollegiebyggeri, der inkluderer erhvervsuddannelsesområdets behov.
- Udarbejdelse af sektorplan for uddannelsesbyggeri (på erhvervsuddannelsesområdet vil sektorplanen også afdække behov for lokaler til skolepraktik og simulationsbaseret undervisning, som i henhold til finanslovsaftalen for 2024 skal ligge klar til brug i forarbejdet til Finanslov 2025).
- Lov og bekendtgørelse om virksomheders og offentlige myndigheders samfundsansvar ved ansættelse af lærlinge og praktikanter (Smiley-ordningen) skal implementeres, og de heraf afledte systemer sættes i drift.
- Der vil blive taget stilling til eventuelle behov for ændring af de respektive departementers ressortområder og eventuelle ændringer vil blive gennemført
- Den faglige del af vejledningsindsatsen skal forberedes løftet ud af Majoriaq og placeret entydigt på brancheskolerne og i folkeskolen med forventet virkning fra 2025.
- Udarbejdelse af en konkret indsats- og kommunikationsplan for at tydeliggøre de unges muligheder i forhold til uddannelses- og erhvervsmuligheder i samarbejde med erhvervslivet og NGO'er med flere.

Hovedspor 3: Studenter, som ikke kommer videre i uddannelsessystemet

En relativt stor andel af de unge kommer ikke videre i uddannelse efter, at de har afsluttet den studieforberedende gymnasiale uddannelse, GUX. Hele 42 % er to år efter afsluttet GUX forløb ikke at finde i uddannelse for årgang 2020.

Formål og vision

Det er også i denne forbindelse vigtigt i forhold til opfyldelsen af det overordnede visionsmål, at de unge ikke går i stå i uddannelsessystemet, men tager en erhvervskompetencegivende uddannelse. Dette vil i udgangspunktet være en videregående uddannelse, men kan også være en erhvervsuddannelse.

Naalakkersuisuts strategiske mål for området er: *En større andel af de unge med afsluttet GUX skal starte på en videregående uddannelse eller alternativt en erhvervsuddannelse direkte efter GUX*

Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 initiere følgende handlinger relateret til hovedspor 3:

- Etablere fast registrering af karaktererne i de vigtige værktøjsfag ved optagelse og afslutning af GUX i samarbejde med Grønlands Statistik.
- Udarbejde planer for en forstærket opsøgende indsats for at øge optaget i et samarbejde mellem centrale aftagere og relevante uddannelsesinstitutioner.

Hovedspor 4: Omskoling og opkvalificering af arbejdsstyrken

For at bidrage til at nå målene for det fremtidige uddannelsesniveau i befolkningen skal uddannelsessystemet også kunne tiltrække flere ufaglærte voksne, og gøre det muligt for dem at tage en relevant uddannelse.

På samme tid er arbejdsmarkedets behov i stigende grad under forandring med en udsigt til et fald i arbejdsstyrken, ligesom en øget anvendelse af kunstig intelligens (AI) til opgaveløsning vil medføre forskydninger på arbejdsmarkedet. Dette stiller øgede krav om såvel opkvalificering af som omstillingsevne i arbejdsstyrken.

En målrettet, systematisk og koordineret indsats med relevant opkvalificering og omskoling bidrager samtidig til at øge sammenhængskraften og beskæftigelsesgraden i samfundet.

Internationale erfaringer viser, at validering af livslang læring kan bidrage med nogle nøglekompetencer med henblik på personlig udfoldelse og udvikling, beskæftigelsesegnethed, social inklusion og aktivt medborgerskab.

Naalakkersuisut har sat følgende strategiske mål for området: *Der løbende sikres opdateret overblik over behovene for opkvalificering og omskoling, og at disse prioriteres og imødekommes i videst muligt omfang*

Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 initiere følgende handlinger relateret til hovedspor 4

- Etablere et overblik over antal kursister og afholdte kurser i et samarbejde på tværs af de involverede aktører med inddragelse af Grønlands Statistik.
- Igangsætte arbejdet med de behovsstyrede sektorplaner, inkluderende behovene for opkvalificering og omskoling.
- Nedsætte en tværdepartemental arbejdsgruppe, som skal gennemgå det samlede lovgrundlag og komme med forslag til eventuelle ændringer i love og organisering.

Hovedspor 5: Tværgående initiativer af strukturel karakter

5.1 Børn og unge med særlige behov

Naalakkersuisut prioriterer at skabe et inkluderende samfund, hvor alle bidrager med det, de har mulighed for. Dog står en betydelig gruppe af børn og unge over for udfordringer med at påbegynde og gennemføre erhvervsuddannelse samt at passe ind i rammerne i grund- og folkeskoler. Disse udfordringer kan stamme fra forskellige faktorer, herunder fysiske, psykologiske og sociale aspekter.

At imødekomme behovene hos disse børn og unge kræver ofte en tværsektoral tilgang, og indsatser skal målrettes og prioriteres for maksimal effekt.

Hvad angår dysleksi og dyskalkuli, oplever en betydelig gruppe elever vanskeligheder med læsning og matematik. Naalakkersuisut sigter mod at udarbejde en national handlingsplan for at afhjælpe virkningerne af dysleksi og læse- og skrivevanskeligheder. Dette inkluderer at undersøge udviklingen af en screeningmetode på grønlandsk³.

Derudover er der en gruppe unge, der kæmper med at tilegne sig matematiske færdigheder, muligvis på grund af kognitive funktionsnedsættelser som dyskalkuli. Forskning indikerer en stærk sammenhæng mellem matematikvanskeligheder, udfordringer i andre fag og en høj forekomst af dysleksi blandt personer med dyskalkuli.

Naalakkersuisut lægger vægt på behovet for et uddannelsessystem, der imødekommer børn og unge med forskellige former for handicaps. En betydelig udfordring for at sikre passende støtte og muligheder for denne gruppe af børn og unge er utilstrækkelig tilgængelige data. For at tackle dette udarbejder Naalakkersuisut en "Handlingsplan for Efterlevelse af FN's Handicapkonvention 2024-2034," der blandt andet fokuserer på tidlig opsporing, skabelse af en sammenhængende uddannelsesvej og et bedre datagrundlag.

Mental trivsel er afgørende, og i overensstemmelse med selvmordsforebyggelsesstrategien "Qamani" understreger Naalakkersuisut vigtigheden af at fremme mental sundhed for alle børn og unge, især dem i øget risiko for mistrivsel. Indsatser inkluderer uddannelse af fagfolk til at identificere og håndtere mentale helbredsproblemer.

Mens Center for National Vejledning i øjeblikket tilbyder psykoterapeutisk behandling til studerende, er der behov for en lignende service for dem uden for uddannelse. Naalakkersuisut arbejder på at etablere en landsdækkende organisation til at støtte personer i at overvinde mental mistrivsel og vende tilbage til uddannelse eller beskæftigelse.

Endelig fremhæver strategien kønsforskellen i uddannelsesresultater, hvor drenge og unge mænd generelt klarer sig dårligere end piger og unge kvinder. Selvom årsagerne er uklare, kræver løsningen tilpasning af undervisningsmetoder og indsatser for at imødekomme potentielle kønsspecifikke behov på uddannelsesområdet.

5.1. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

- Uddannelsesstyrelsen skal færdiggøre en national handlingsplan med det formål at afhjælpe generne ved ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder.
- Udarbejde og godkende en handlingsplan for efterlevelse af FN's handicapkonvention 2024-2034, blandt andet med fokus på uddannelsesområdet.
- Udarbejde og godkende en plan foret Nationalt Terapi- og Rådgivningscenter, som tilbyder en bred psykoterapeutisk behandling for alle med behov herfor.

---

³ Det kan oplyses, at en national handlingsplan for at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder blandt børn, unge og voksne er under udarbejdelse i Uddannelsesstyrelsen. Dette blev vedtaget ved Inatsisartuts efterårssamling 2021 (EM2021 punkt 29, 47 og 73 - <https://ina.gl/da/samlinger/oversigt-over-samlinger/2021/em2021/>). Handleplanen skal bl.a. indeholde en redegørelse om muligheden for at udvikle grønlandssprogede hjælpeprogrammer til ordblinde, samt en belysning af mulighederne for udarbejdelse af en grønlandssproget ordblindetest.

5.2. Sprog

Små sprog står over for udfordringer, især påvirkning fra det dominerende engelske sprog, der styrer internettets informationsudveksling og kunstig intelligens' udvikling globalt. Grønlandsk, som tilhører de små sprog, er yderligere unikt som det eneste bevarede inuitsprog og bærer kulturen frem som et levende udtryk for Grønlands kulturarv.

I et lille land, hvor man er afhængig af udenlandsk arbejdskraft, er fremmedsprog afgørende for uddannelse, beskæftigelse, informationssøgning og international kommunikation. Derfor har tidligere uddannelsesstrategier understreget, at alle borgere skal mestre to fremmedsprog, dansk og engelsk, udover grønlandsk. Denne strategi fortsætter med at bygge på intentionen om at integrere borgere i det internationale samfund.

En international ekspertgruppe, nedsat af Naalakkersuisut i 2017, undersøgte sprogundervisningen i grønlandsk, dansk og engelsk i folkeskolen. I 2018 resulterede dette i rapporten "Ekspertgruppen vedrørende styrkelse af sprogtilegnelse," der indeholder anbefalinger om sprogs rolle og brug i uddannelsessystemet.

Ekspertgruppens anbefalinger baserer sig på en generel holdning om, at sprog skal ses som en ressource, ikke et problem, og at læring skal ske gennem aktiv brug. Dette danner grundlag for specifikke anbefalinger, som præsenteres i teksten.

5.2. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

- I marts 2023 afholdte Naalakkersuisut en sprogkonference med titlen: Mål og pejlemærker i brugen og undervisningen i vort sprog. I 2024 vil der blive fulgt op på de anbefalinger der blev udarbejdet på konferencen⁴.

5.3. Strategisk brug af fjernundervisning og digitalisering

Der er presserende behov for en landsdækkende plan for fjernundervisning i Grønland, givet de store afstande, en spredt befolkning og udfordringer med at tiltrække faglært arbejdskraft. Det forventes, at en landsdækkende plan for fjernundervisning har blik for kontekstuelle behov og forskelle. Planen skal udvikles i samarbejde med lokale interessenter, herunder skoler, forældre, samfundet og erhvervslivet. Velfungerende teleinfrastruktur er afgørende og her arbejder Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke tæt sammen med Tusass for hele tiden at optimere forbindelserne. Hertil arbejdes der på at revidere IT-strategien på folkeskoleområdet⁵. Ilinniusiorfik arbejder ligeledes for at digitalisere lærebøger, og der skal udbredes digitale undervisningsmaterialer på tværs af uddannelsesområdet⁶. Optimering af satellitforbindelser i Øst- og Nordgrønland er fortsat en nødvendighed for optimal fjernundervisning.

5.3. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

- Udarbejde og godkende en plan for fjernundervisning (koordineret med de udførende aktører)
- Arbejde videre med at opdatere IT-strategien på folkeskoleområdet
- Nedsætte en arbejdsgruppe bestående af relevante interessenter, som skal fremkomme med konkrete oplæg til mulige tilpasninger af organiseringen og ansvarsfordelingen (rapport afleveret i 2024)

---

⁴ <https://oqaasileriffik.gl/oqaatsitta-ganoq-ineriartortinnegarnissaat-pillugu-ataatsimeersuarneq/>

⁵ https://iserasuaat.gl/emner/folkeskole/publikationer/rapporter?sc_lang=da

⁶ https://iserasuaat.gl/emner/folkeskole/ilinniusiorfik?sc_lang=da

5.4. Organisering af ansvars- og funktionsområder

Uddannelsesområdet har i nogen tilfælde decentral beslutningskompetence, hvor kommunalbestyrelser og brancheskolebestyrelser har overordnede funktioner. Dette indebærer, at nogle dele af uddannelsessystemet ligger uden for Selvstyrets instruktionsbeføjelse. For eksempel kommunernes varetagelse af folkeskolen. Denne decentraliserede struktur muliggør hurtig respons på lokale udfordringer, men Naalakkersuisut konstaterer, at der også kan være udfordringer forbundet hertil. Særligt set i lyset af faldende folkeskolepræstationer, manglende central overvågning af arbejdsmarkedsbehov på EUD-området.

5.4. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

- Nedsættelse af arbejdsgruppe bestående af relevante interessenter, som skal fremkomme med konkrete oplæg til mulige tilpasninger af organiseringen og ansvarsfordelingen (rapport afleveret i 2024)
- Udarbejdelse af forslag til en ny Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser fremsat til behandling på Forårssamlingen 2024 (se mere om dette i afsnittet nedenfor "strukturelle ændringer på EUD-området")
- Etablere Grønlands Uddannelsesråd

5.5. Data-udvikling i forhold til planlægning, drift og effektmåling

Uddannelsessystemet er komplekst med forskellige institutioner forankret hos forskellige aktører, hvilket gør det udfordrende at belyse udviklingen og sikre relevante data til styringsformål. Naalakkersuisut vil arbejde på at koordinere dataindsamling på tværs af uddannelsesområdet og prioritere digitalisering og standardisering for at effektivisere og forbedre datakvaliteten. Der er særlig opmærksomhed på folkeskoleområdet, hvor principper fra Holdbarheds- og Vækstplan 2 vil guide tilpasning og digitalisering af dataindsamling. Projekter undersøger behov, evaluerer datakilder og systemer og anbefaler fremtidige praksisser. Formidlingsindsatsen udbygges for at sikre gennemsigtighed og beslutningsgrundlag, mens modeller som økonomisk holdbarheds- og uddannelsesfremskrivningsmodellen bruges til at forstå og vurdere udviklingen på uddannelsesområdet.

5.5. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

- Indledende skridt til at evaluere oktober indberetninger på folkeskoleområdet i forhold til metode og indhold
- Der er foretaget en evaluering, som har afdækket behov, vurderet nuværende datakilder og systemunderstøttelse
- Uddannelsesfremskrivningsmodellen er opdateret i et samarbejde mellem Selvstyret, Grønlands Statistik, Økonomisk Råd og Dream.⁷

5.6. Udbredelse af en evalueringskultur som går på tværs af uddannelsessøjlerne

Uddannelsesstrategien understreger centralt behovet for kvalitet og trivsel på uddannelsesinstitutionerne. Naalakkersuisut ønsker at implementere en evalueringskultur på tværs af uddannelsessøjlerne og måle effekt på nøgleområder for systematisk forbedring og fokus på positive aspekter. En evidensbaseret tilgang vil støtte fremgang og informere beslutninger, koordineret med dataudviklingsinitiativer. Derudover vil Naalakkersuisut evaluere evalueringsformerne og metoderne i folkeskolen, herunder løbende, dokumentation, overgange og

---

⁷ <https://dreamgruppen.dk/modeller-og-metoder/dream>

afsluttende evalueringer som led i kvalitetsforbedringsarbejdet samt med henblik på at gøre evalueringsformerne mere nutidige.

5.6. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

Udvikling af en metode til måling af trivslen på uddannelsesinstitutionerne på de respektive niveauer. I 2024 vil fokus være på førskole og folkeskoleområdet og tage udgangspunkt i de nuværende erfaringer med TOPI⁸.

5.7. Sammenhæng mellem økonomi og aktivitet

Alle uddannelsesudbud indebærer omkostninger relateret til etablering og drift. For at opretholde et fagligt bæredygtigt niveau og en effektiv driftsøkonomi bør uddannelsesinstitutioner operere med læringsmiljøer af en vis størrelse. Folkeskoleområdet og efterfølgende uddannelser kendetegnes af betydelige variationer i institutionernes størrelse og elevtal, hvilket påvirker klassekvotienten og rekruttering af kvalificerede undervisere. Antallet af udbudte uddannelser i Grønland er generelt steget, hvilket har medført mindre holdstørrelser og øget kompleksitet i uddannelsessystemet.

Fordelingen af afsluttede uddannelsesforløb viser, at over 75 % i 2010 og 86 % i 2021 af uddannelserne har færre end 11 personer, som afslutter en uddannelse. Den strukturelle udfordring er tydelig, da små hold og mangfoldigheden af uddannelser påvirker skabelsen af solide, faglige miljøer og økonomisk effektivitet. Dette rejser strukturelle overvejelser om rette uddannelser i forhold til behov, muligheder for øget samlæsning, incitamenter til sammenhæng mellem produktion og økonomi samt revision af eksisterende holdtaxameterordning på brancheskoler.

En betragtelig del af uddannelserne gennemføres uden for Grønland, primært i Danmark, på grund af historiske, sproglige og økonomiske faktorer. Dette understreger behovet for at forberede studerende på at navigere i internationale uddannelsesmiljøer. Arbejdsmarkedets krav til specialiserede kompetencer betyder, at visse uddannelser ikke kan dækkes alene i Grønland. Strategiske anlægssektorplaner for uddannelses- og kollegiebygninger er afgørende for at imødekomme efterspørgselsstyrede behov og sikre bæredygtig uddannelsesplanlægning.

Evaluering af uddannelsesstøttelovgivningen og kollegiehuslejen er nødvendig for at optimere støtte og adressere uhensigtsmæssige incitamenter. Sammenhængende reformer kan omfatte justering af husleje i forhold til indkomst, boligsikringsordninger og indførelse af incitamenter, der fremmer uddannelsesmæssige fremskridt og afslutning. Naalakkersuisut vil gennemføre en økonomisk analyse (Public Expenditure Review) i samarbejde med EU for at optimere midler og forbedre aktivitetsplanlægningen. Denne analyse vil også undersøge årsagerne til mindreforbrug på visse hovedkonti inden for kursus- og efteruddannelsesområdet.

5.7. Konkret vil Naalakkersuisut i 2024 igangsætte følgende handlinger:

- Designe rammer for Public Expenditure Review (per) i samarbejde med EU.
- De eksisterende holdtaxameter på brancheskolerne er evalueret
- Der skal udarbejdes en plan for fremtidig fondspleje, der kan fremme mulig medfinansiering i forhold til at nå strategiens mål.

---

⁸ https://socialstyrelsen.gl/nyheder/2022/10/implementering_af_trivselsopsporende_it-vaerktoej_topi_i_ilulissat_og_qeqqartaq?sc_lang=da

Strategiens implementering og overvågning

Implementeringen af initiativerne afledt af uddannelsesstrategien vil blive overvåget nøje for at sikre deres effektivitet og bæredygtighed. En dedikeret tilsynsgruppe vil blive etableret for at evaluere resultaterne og foretage nødvendige justeringer i henhold til strategiens mål. Der vil være regelmæssige rapporter og offentlige opdateringer for at sikre gennemsigtighed og samarbejde mellem alle interessenter.

Holdbarheds- og vækst plan 2

Ungemålgruppen

Med aftalen om finansloven for 2024 blev det vedtaget, at Naalakkersuisut skulle udarbejde en konkret handlingsplan for ungemålgruppen i 2024. Hovedlinjerne er udfoldet i Holdbarheds- og Vækstplan 2 og implementeringen af handleplanen vil bidrage til at styrke landets økonomi, skabe øget vækst og beskæftigelse og give positive effekter for de berørte unge og deres familier ([HVP 2](#)). Dette er ingen simpel opgave i praksis. Arbejdet med at reducere antallet i ungemålgruppen rækker både på tværs af sektorer og lovgivningen på disse områder, ligesom arbejdet hermed både berører nationale, kommunale og lokale instanser via mange forskellige indsatser. Der er gennem årene udarbejdet forskellige analyser og evalueringer af området, som der i nogen grad er fulgt op på, og som også indgår i forarbejdet til den aktuelle handlingsplan for ungemålgruppen sammen med resultatet af workshops i maj og juni 2023 med repræsentanter for væsentlige interessenter. Da udfordringerne omkring ungemålgruppen er forskelligartede og af meget forskellig karakter, søges handlingsplanen bygget op om initiativer i flere faser:

- Fase I har primært fokus på tværgående, strukturelle initiativer for at få hovedstrukturen i indsatsen gjort mere målrettet forskellige behov samt med fokus på de største målgrupper.
- Fase II bygger videre herpå med en vifte af initiativer, der typisk målrettes relativt mindre målgrupper med særlige behov og har et mere bredt kapacitetsopbyggende perspektiv.

I 2024 vil implementeringen af fase 1 påbegyndes.

II. Udviklingsinitiativer afledt af Finansloven 2024 og af Naalakkersuisuts andre strategiske beslutninger/dokumenter

Etableringen af Grønlands Uddannelsesråd

I finansloven 2024 er der indarbejdet midler til nedsættelse af Grønlands Uddannelsesråd, som et uafhængigt råd. Grønlands Uddannelsesråd skal udarbejde konkrete anbefalinger på uddannelsesområdet med henblik på at fremtidssikre uddannelsesudbud og sikre effektiv udnyttelse af bevillinger på uddannelsesområdet. Rådet skal yderligere bidrage til uddannelsesdebatten.

I 2024 vil dette råd blive nedsat og igangsat af Naalakkersuisut. Der er store forventninger til rådets indflydelse, da rådets formål er at evaluere uddannelsespolitikker og ressourceanvendelse inden for uddannelsessektoren. Rådet vil udvikle anbefalinger og løsningsforslag med det formål at sikre sektorens fremtid og etablere sammenhæng på tværs af forskellige uddannelsesområder. Rådets evalueringer, anbefalinger og løsningsforslag vil være baseret på omfattende analyser, vidensindsamling, debatter og dialog. Det er rådets mål at sikre, at dets vurderinger og anbefalinger respekterer landets traditioner, identitet og kulturarv for at styrke oprindelige folks viden i uddannelsessystemet.

Sektorplan for uddannelsesbygninger

I 2024 vil en plan for udvikling og strukturering af uddannelsesbygninger formuleret i en sektorplan for uddannelsesbygninger i hele Grønland blive påbegyndt. Sektorplanen vil tage afsæt i strategiens målsætninger, behovsanalyser og orientere sig i demografiske udviklingsmønstre. Dette er en større proces, der kræver en koordineret samarbejdsindsats mellem relevante aktører. Formålet er at sikre at uddannelsesbygningerne er tilgængelige, opdaterede og effektive, så produktionen kan øges og tilpasses til samfundets behov. Sektorplanen vil belyse alle uddannelsessektorens bygninger, og folkeskolen vil derfor også blive behandlet i tæt koordination med kommunerne. Arbejdet omfatter også opfølgning på kollegiesektorplanen for studerende.

I 2024 vil der være en konkret operationalisering af arbejdet, hvor der dannes en relevant projektorganisering til udviklingen af sektorplanen for uddannelsesbygninger. Denne projektorganisering vil være ansvarlig for at strukturere og lede arbejdet med sektorplanen og sikre, at det skrider fremad i overensstemmelse med strategiens målsætninger.

Samtidig vil arbejdet med selve sektorplanen blive påbegyndt, hvor fokus vil ligge på at analysere behov, identificere strategiske mål og reagere på demografiske udviklingsmønstre. Dette vil kræve en tæt koordinering og samarbejde mellem alle involverede interessenter for at sikre, at planen bliver omfattende og velbegrunder.

I løbet af 2024 vil der også være opfølgning på kollegiesektorplanen for studerende, og der vil blive truffet konkrete skridt for at implementere nødvendige foranstaltninger og justeringer. Denne proaktive tilgang i 2024 sigter mod at sikre, at uddannelsesbygningerne ikke kun opfylder nutidens krav, men også er rustet til fremtidige udfordringer og behov i samfundet.

Uddannelseshus Tasiilaq

I Tasiilaq er uddannelses- og beskæftigelsesniveauet lavere end i mange andre dele af landet. Hertil er der en stor gruppe unge, der står uden uddannelse, og har forskellige udfordringer, herunder sociale. Derfor nedsatte Naalakkersuisut i efteråret 2020 en tværdepartemental arbejdsgruppe, der havde til formål at undersøge nye muligheder for ungdomsgruppen i Tasiilaq. Arbejdsgruppen, har, blandt andet på grund af Corona, været forsinket i sit arbejde, men genoptog i løbet af 2022 og 2023 sit virke og identificerede potentiale for at øge deltagelsen i uddannelse og beskæftigelse. I 2024 er der iværksat en målrettet indsats for at udforske og etablere et uddannelseshus i Tasiilaq. Dette uddannelseshus er designet som et centralt knudepunkt, der fungerer som et kundecenter, hvor lokale indbyggere kan få adgang til en bred vifte af uddannelsesmuligheder både lokalt og gennem fjernuddannelsesmuligheder.

Uddannelseshuset i Tasiilaq planlægges at integrere gæstelærere, fjernundervisning og andre innovative tilgange for at udvide uddannelsespaletten. Målet er at skabe et fleksibelt læringsmiljø, der imødekommer behovene i lokalsamfundet og giver særligt unge en bred vifte af muligheder for uddannelse og opkvalificering.

Dette initiativ er ikke kun rettet mod at hæve uddannelsesniveauet i Tasiilaq, men også mod at tackle sociale udfordringer ved at skabe meningsfulde muligheder for personlig og faglig udvikling. Ved at etablere et uddannelseshus som et centraliseret sted for læring og udveksling af viden, kan det have en positiv indvirkning på samfundet og skabe en bæredygtig vej mod øget uddannelsesdeltagelse og beskæftigelse i området.

Samtidig skal uddannelseshuset ses, som en forsøgsordning, som kan danne grundlag for tilsvarende ordninger, hvis uddannelseshuset har den ønskede effekt.

Handicapområdet

Naalakkersuisut har skærpet fokus på at forbedre forholdene for mennesker med handicap. Som følge heraf udarbejdes der i 2024 en Handlungsplan for efterlevelse af FN's handicapkonvention 2024-2034. Inden for uddannelsesområdet udformes der samtidig en National strategi og Handlungsplan for uddannelse, efteruddannelse og kurser for ansatte inden for handicapområdet. De to planer er tæt forbundne og udarbejdes i koordination med hinanden.

Den Nationale strategi og Handlungsplan for uddannelse, efteruddannelse og kurser for ansatte inden for handicapområdet har til formål at adressere udfordringerne i forhold til at opfylde forpligtelserne i FN's handicapkonvention. Denne strategiske plan er afgørende for at styrke indsatsen på område 3 i den nationale Handlungsplan for efterlevelse af FN's handicapkonvention 2024-2034 og sikre, at personalet inden for handicapområdet har adgang til relevante uddannelsesmuligheder.

Personalet inden for handicapområdet spiller en afgørende rolle i at sikre inklusion og lige muligheder for mennesker med handicap. Strategien og Handlungsplanen er udviklet med det mål at støtte og styrke personalets kompetencer inden for handicapområdet. Målet er at etablere klare uddannelsesveje, så personalet besidder de nødvendige kvalifikationer til at levere høj kvalitetsservice inden for handicapområdet. Planen fungerer også som retningslinje for at udligne kompetenceforskelle og forbedre udviklingen på handicapområdet. Der er forpligtelse til regelmæssigt at evaluere og revidere denne strategi og Handlungsplan og opfordre alle interessenter til aktivt at deltage i gennemførelsen. Sammen stræber vi efter at skabe en mere inkluderende og støttende fremtid for mennesker med handicap og deres familier, og vi forpligter os til at sikre, at alle borgere, uanset fysiske eller kognitive evner, har adgang til de nødvendige pleje- og støttetjenester, der er afgørende for at leve et værdigt og kvalitetsfuldt liv.

Strukturelle ændringer på EUD-området

I 2022 indgik Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke en kontrakt med et eksternt konsulentfirma med henblik på at få udarbejdet en evaluering af erhvervsuddannelsesloven. Evalueringen påviste, at der ikke var sket den ønskede positive udvikling af erhvervsuddannelsesområdet siden lovens ikrafttrædelse i 2011.

Formålet med erhvervsuddannelsesloven fra 2011 var at sikre et generelt løft af erhvervsuddannelsesområdet. Et af hovedelementerne i loven var at introducere bestyrelserne som institutionernes øverste ledelse med henblik på at sikre en bedre sammenhæng mellem arbejdsmarked og EUD-uddannelserne. Den gældende lov indeholder således en forudsætning om, at bestyrelser bestående af arbejdsmarkedets organisationer på baggrund af dialog med virksomhederne ville bestræbe sig på en særlig indsats i forhold til at opsøge flere praktikpladser. Hertil kom en forventning om, at bestyrelserne ud fra lovgivningens kompetencekrav til bestyrelserne ville sikre en effektiv økonomisk drift af brancheskolerne med stor fokus på kvalitet i uddannelserne. Det kan imidlertid nu konstateres, at erhvervsuddannelsesreformen fra 2011 på ingen måder har bibragt erhvervsuddannelsesområdet det løft og de gevinster, som var tilsigtet ved reformens tilblivelse.

Udover reduktion i antallet af praktikpladser har erhvervsuddannelsesområdet været præget af budgetafvigelse, bestyrelsernes og centraladministrationens manglende centrale indsigt og kontrol med skolernes økonomistyring, budgetlægning og budgetopfølgning, kvalitet i uddannelserne og elevtrivsel.

Naalakkersuisut vil i 2024 arbejde for at skabe en mere direkte forbindelse mellem uddannelsespolitiske visioner og løsningen af samfundskritiske problemer vedrørende praktikpladser og ungemålgruppe. Dette vil blandt andet ske ved udarbejdelse af forslag til en ny Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser, og lovforslaget er fremsat til behandling på FM 2024. Formålet er at integrere brancheskolerne i centraladministrationen, underlagt Selvstyrets hierarki, ligesom det er tilfældet med gymnasieskolerne. Dette vil involvere ressortdepartementet i økonomiske og budgetmæssige opgaver, der nu udføres af bestyrelserne. Disse ændringer skal også ses i lyset af nye udviklingsinitiativer på uddannelsesområdet, såsom etableringen af et nationalt uddannelsesråd og et rådgivende organ om beskæftigelse og uddannelse inden for fiskerisektoren.

Nye uddannelsesmuligheder

I 2024 vil der blive arbejdet på at introducere nye kandidatuddannelser, der repræsenterer en betydelig udvidelse af uddannelsesmulighederne. Disse omfatter kandidatuddannelser inden for jura, erhvervsøkonomi og bacheloruddannelse i biologi, hvilket styrker det akademiske landskab og giver studerende mulighed for at specialisere sig yderligere inden for disse områder.

Samtidig arbejdes der på at etablere decentrale socialrådgiveruddannelser, der bringer nødvendige sociale kompetencer tættere på lokalsamfundene. Dette initiativ søger at imødekomme behovene i forskellige regioner og sikre, at der er kvalificeret personale til rådighed for at adressere komplekse sociale udfordringer.

På erhvervsuddannelsesområdet (EUD) er der også en målrettet indsats for at udvide uddannelsesmulighederne. Dette inkluderer initiativer inden for landbrug og maritime uddannelser, såsom fiskerikontrolløruddannelsen. Disse tiltag har til formål at imødekomme sektorernes behov og sikre, at studerende kan forfølge karrierer inden for disse vigtige områder.

Ligeledes er der indenfor de sundhedsfaglige erhvervsuddannelser iværksat en indsats i forhold til at målrette uddannelser med henblik på at understøtte den nye ældrestrategi, samt anbefalingerne fra Sundhedskommissionens betænkning med udvikling af fjernundervisning til vejlederuddannelsen i 2024 som led i at øge praktikpladser for sundhedsuddannelserne.

Som led i Naalakkersuisuts målsætning om behovsstyret uddannelsesplanlægning er der også fokus på Bygge- og Anlægsbranchen. Dette skal blandt andet ske i sammenhæng med en konkret plan for at forøge kapaciteten i bygge- og anlægssektoren, som blandt andet er en vigtig forudsætning i den planlagte, langsigtede genopretningsindsats for de offentlige udlejningsboliger.

På gymnasieområdet vil der i 2024 blive indført yderligere fokuserede retninger. Særligt vil der være en styrkelse af maritime og kulturelle aspekter, hvilket ikke kun beriger uddannelsesmulighederne, men også understreger betydningen af at forankre uddannelser i Grønlands unikke kontekst og behov. Samlet set repræsenterer disse initiativer en betydelig udvikling af uddannelseslandskabet og et progressivt skridt mod at opfylde både samfundets og individernes behov.

For Uddannelsesindsatsen inden for det sociale område har der været en målrettet indsats på udviklingen af en Specialpædagogisk diplomuddannelse for Socialpædagoger, hvor der fremadrettet løbende vil blive udviklet moduler målrettet personale på dag-, døgn- og handicapområdet.

I de seneste år er der udviklet meritgivende kursusforløb med realkompetencevurdering (RKV-forløb), så ufaglærte ansatte kan uddanne sig til faglærte medarbejdere. Administrativt forvaltes og bevilges RKV-forløbene til brancheskoler igennem Departementet for Arbejdsmarked som tværdepartementalt støttes og medfinansieres via taxameterordning fra Departement for Uddannelse. Det første hold startedes i 2018 hos Centeret for Sundhedsuddannelser for

sundhedshjælpere. Holdet fra 2019 blev færdige i 2020 og nyt hold startedes i 2021, siden 2021 er der nyt hold hvert år på 22-18 personer fra ældreplejen. Derefter er der oprettet kurser med realkompetencevurdering indenfor tandplejeruddannelsen, støttepersonuddannelsen indenfor psykiatrien, tolke fra sundhedsvæsenet og socialhjelperuddannelsen fra dag- og døgninstitutioner. Holdet hos Socialpædagogisk Seminarium for socialhjelperuddannelsen er et pilotprojekt og brancheskolen har evalueret det til at være et realiserbart projekt fremadrettet. Som opmærksomhedspunkt kan det nævnes, at det er svært at frigive personale fra dag- og døgninstitutioner til et RKV-forløb, hvorfor de tager fat på ansøgere, som har mest erfaring indenfor omsorgsrelaterede fagområder som ufaglært arbejdskraft.

Skærpet fokus på kvalitetssikring

Kvalitetssikring på videregående uddannelser er nødvendig. Det er således fastsat i Inatsisartutloven om videregående uddannelser, at de enkelte videregående uddannelser skal kvalitetssikres i henhold til internationale standarder, og at Naalakkersuisut skal fastsætte regler om kvalitetssikring. Målsætningen for 2024 er, at der udarbejdes en håndbog for måder at udføre intern kvalitetssikring på uddannelsesinstitutioner med videregående uddannelser. En forudsætning for dette er at der er udstukket nogle nationale retningslinjer for kvalitetssikringen (på engelsk kendt som: Framework for Quality Assurance). Derfor skal der udvikles nationale rammer for kvalitetssikring.

Internationalt

På uddannelsesområdet har Grønland et stærkt og solidt samarbejde med EU, der gennem mange år har været en værdifuld bidragsyder til fremskridt inden for uddannelsessektoren. Dette samarbejde har åbnet døre for udveksling af viden, ressourcer og bedste praksisser, hvilket har styrket uddannelsesinitiativer og fremmet kvaliteten af undervisning og læring i Grønland. Hertil har det stor økonomisk betydning for udviklingen af det grønlandske uddannelsessystem (med en budgetaftale på 225 millioner euro i perioden 2021-2027, hvor 90% går til uddannelse).⁹ Konkret, i 2024, vil en aftale om vilkårene for budgetstøtten blive indgået - et nyt uddannelsesprogram. Programmet består af over 20 indikatorer, der understøtter en positiv udvikling i sektoren og Naalakkersuisuts strategiske mål. Programmet lægger hovedvægten på at styrke kvaliteten og effektiviteten af den grundlæggende del af uddannelsessektoren, nemlig folkeskolens virke. Hertil er et centralt fokus i programmet også at sikre en tæt forbindelse mellem arbejdsmarkedets behov og erhvervsuddannelsesområdet (EUD).

Implementeringen af programmet indebærer brugen af procesindikatorer, fx med specifikt fokus på fremdrift inden for fjernundervisning og trivsel i folkeskolen. Disse indikatorer er designet med det formål at skabe målbare og meningsfulde fremskridt på tværs af fjernundervisningsområdet samt at fremme et positivt læringsmiljø i folkeskolen.

Samtidig vil der blive gennemført en omhyggelig gennemgang af de økonomiske forhold på uddannelsesområdet. Dette skal sikre en optimal sammenhæng mellem sektorens strategiske udvikling og effektiv ressourceanvendelse. Ved at evaluere og tilpasse budgetallokeringerne vil programmet adressere vigtige aspekter af økonomistyring, der bidrager til en mere omhyggelig og effektiv anvendelse af ressourcerne i uddannelsessektoren. Dermed stræber programmet ikke kun efter at forbedre undervisningskvaliteten, men også efter at opnå økonomisk bæredygtighed og optimal udnyttelse af de tilgængelige midler.

---

⁹ https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-12/mip-2021-c2021-9159-greenland-annex_en.pdf

Derudover opretholder Grønland konstruktiv dialog og samarbejde med en række andre aktører, herunder USA gennem Joint Committee, Danmark og andre nordiske lande samt arktiske regioner. Disse tætte relationer muliggør udveksling af erfaringer, indblik i forskellige uddannelsessystemer og støtte til innovative tilgange på tværs af grænserne. Den vedvarende dialog og samarbejde understreger Grønlands engagement i at skabe et dynamisk og effektivt uddannelsesmiljø for at imødekomme samfundets nuværende og fremtidige behov.